

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติในการป้องกันโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงของประชากรกลุ่มเสี่ยง
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีอนามัยบ้านโพนม่วง อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

Factors Affecting the Practice in Prevention of Diabetes and Hypertension of Population at Risk Group in the Responsible Area of Ban Phon Muang Health Center, Chumphonburi District, Surin Province

บุบผาชาติ ทิงาม (Bubpatchat Dheengarm)* เยาวภา ตีอัสสุวรรณ (Yowwapa Tiautchasuwan)**

ช่อทิพย์ บรมธนรัตน์ (Chawthip Boromtanarat)***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม (2) สภาพาสภาพ (3) การรับรู้ (4) ความรู้ (5) สิ่งสนับสนุน (6) การปฏิบัติตนในการป้องกันโรค และ (7) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง

ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนอายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 223 คนที่ได้รับการตรวจคัดกรองและวินิจฉัยว่าเป็นประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง ทำการศึกษาทุกหน่วยประชากร เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม ค่าความเที่ยงด้านการรับรู้ เท่ากับ 0.791 ค่าความเที่ยงด้านความรู้ เท่ากับ 0.783 ค่าความเที่ยงด้านการปฏิบัติตน เท่ากับ 0.786 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประชากรกลุ่มเสี่ยงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 52.4 ปี จบประถมศึกษา สถานภาพสมรสคู่ อาชีพเกษตรกรรวม รายได้ 7,928.70 บาท (2) มีดัชนีมวลกายอ้วนร้อยละ 33.2 มีระดับน้ำตาลในเลือดสูงร้อยละ 8.5 มีค่าความดันโลหิตสูงร้อยละ 24.2 มีภาวะอ้วนลงพุงร้อยละ 15.7 (3) มีการรับรู้ระดับมากถึงมากที่สุด (4) มีความรู้ระดับมากถึงมากที่สุด (5) มีสิ่งสนับสนุนทั้ง 3 ด้าน (6) มีการปฏิบัติตนไม่ถูกต้องด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการจัดการความเครียด และ (7) อายุ รายได้ ค่าดัชนีมวลกาย ระดับน้ำตาลในเลือด เส้นรอบเอว ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับโรค และการปฏิบัติตนการป้องกันโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

คำสำคัญ การรับรู้ ความรู้ สิ่งสนับสนุน การปฏิบัติตน การป้องกันโรค

* นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Jingjoe61@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** อาจารย์ ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract

The objectives of this survey research were to study: (1) demographic and socioeconomic characteristics; (2) health status; (3) disease perception; (4) knowledge; (5) self-practice supporters; (6) self-practice in disease prevention; and (7) relationships between studied factors and self-practice in prevention of DM and HT.

The studied population was 223 people aged above 35 years who were screened and diagnosed as population at risk group of DM and HT. The research instrument consisted of a questionnaire. Cronbach alpha for perception of diabetes and hypertension was 0.791, knowledge of diabetes and hypertension was 0.783 and a diabetes and hypertensive preventive practice was 0.786. Statistics used to data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and Chi-Square tests.

The research results revealed that: (1) most at-risk group participants were female, with averaged age of 52.5 years old, finished primary school, and married. they were agriculturists, with income of 7,928.7 baht; (2) had body mass index at the obesity level(33.2%), high level of blood sugar (8.5%), high level of blood pressure (24.2%) , and a waist circumference at abdominal obesity (15.7%); (3) most of them had overall perception of DM and HT correctly at high and highest levels ; (4) most of them had knowledge and understanding about the diseases and self-practice in disease prevention correctly at high and highest levels; (5) most of them had supporters on self-practice regarding food consumption, exercise, and stress management; (6) they had self-malpractice on food consumption, exercise and decrease/discard their stress promptly; and (7) age, income, body mass index, blood sugar level, waist circumference, knowledge of diabetes and hypertension management were statistically associated with diabetes and hypertensive preventive practices ($P<0.05$)

Keywords: Perception, Knowledge, Supporters, Self-practice, Disease prevention